

витъ изгарятъ, страдатъ отъ суша даже лозята съ дългогодишнитъ и дълбоки свои корени. И недоумението е пълно. Като не знаятъ друго, обясняватъ: — Богъ си дръпна милостъта, поради грѣховетъ ни!

Напраздни страхове отъ Бога. „Богъ дава, но въ кошара не вкарва“, казва старата мъдростъ. Ние, човѣкътъ, населението е причина и то не на явяващата се суша (и по-рано я е имало), а на последицитъ отъ нея. Днесъ тия последици сж много вредни, дори непоносими и разорителни, а по-рано тѣ сж преминавали леко.

Причината на това различно действие на сушата върху земеделѣието и изобщо върху климата у насъ се дължи главно, ако не напълно, на масовото и систематично изсичане на горитъ.

Старитъ говорятъ за плодородие и въздишатъ за старото време, но забравятъ да сравнятъ синуритъ на нивитъ днесъ, съ тогавашнитъ; пространството на горитъ днесъ, съ тогавашното; и най-главно — населението днесъ съ нѣкогашното. Разлика грамадна. Населението се увеличи, горитъ се изсѣкоха, за да му се направятъ ниви, да ги обработва и да живѣе. Едновременно селца, махали и колиби, днесъ сж села голѣми, дори нѣкои и градовце. Едно време горитъ допиреха до кжшитъ на селото, днесъ тѣ сж прогонени на километри, дори изгонени сж въ планинитъ. За голѣма жалъ, презъ последнитъ двадесетъ години и отъ тамъ ги гонятъ.

Изсичането на горитъ въ полето, и обръщане на почвата въ ниви, бѣше неизбежно и правилно: населението се увеличава и трѣбва да му се намѣри земя и препитание. Вънъ отъ това, използване на земята въ полето чрезъ гори дава по-малки доходи, отколкото използването ѝ чрезъ земеделски посѣви. Тая проста смѣтка пропжди хубавитъ джбови гори отъ равното поле и го обърна въ плодородно земеделско поле, кждето пѣе чучулига и жетварка.

Така се наруши доброто живуване между сушата и влагата. Последната се криеше въ горитъ — изсѣкохме ги и тя избѣга въ планинитъ, кждето има гори и е по-хладно. Нейното мѣсто въ равното и голо поле се зге напълно отъ сушата; тя стана пълна господарка на полето, презъ нѣколко месеци въ годината, и крѣхкитъ и нѣжни, жадуващи за влага, посѣви останаха на милостъта на тая майка — сушата. А тя бѣше майка-мощеха. И нададоха викъ: сушата ни изгори, не ни дава вода. Вика и причинителътъ на тая бъркотия — човѣкътъ, но влагата не ги чува — далечъ е пропждена въ планинитъ. Пъкъ и да ги чува, безпомощна е, не може много да имъ помогне — сушата въ полето е по-силна отъ нея.